

adviesrapport

Activiteitenplan Kerkplein, Nijkerk

Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming

Opdrachtgever

Van Wijnen

Status

Definitief

Colofon

Titel

Activiteitenplan Kerkplein, Nijkerk

Subtitel

Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming

Projectcode	Datum	Status
19-592	16 juni 2020	Definitief

Auteur(s)

A.J. (Arjan) van Vuuren & S.E. (Sebastiaan) Kraaijeveld

Modellering & GIS

A.J. (Arjan) van Vuuren

Tweede lezer

M.G. (Mark) Hoksberg

Opdrachtgever

Van Wijnen

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Van Vuuren, A.J. & Kraaijeveld, S.E. (2020). Activiteitenplan Kerkplein, Nijkerk. Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming. Conceptrapport 19-592. Ecogroen bv.

Inhoud

	Samenvatting	5
1.	Werkzaamheden en planning	6
1.1	Aanleiding en projectgebied	6
1.2	Werkwijze en planning	7
2.	Verbodsartikelen	8
2.1	Verbodsartikelen soorten van Habitatrichtlijn (gewone dwergvleermuis)	8
2.1.1	Verbod op het opzettelijk verstoren van dieren	8
2.1.2	Verbod op het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	8
2.2	Verbodsartikelen soorten van de Vogelrichtlijn (gierzwaluw en huismus)	8
2.2.1	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	8
2.2.2	Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	8
3.	Ecologische inventarisatie	9
3.1	Methode inventarisatie	9
3.1.1	Quickscan natuurtoets	9
3.1.2	Vleermuisonderzoek	9
3.1.3	Gierzwaluwonderzoek	10
3.1.4	Huismusonderzoek	10
3.2	Actualiteit inventarisatiegegevens	10
3.3	Locatie inventarisatie	10
4.	Resultaten	11
4.1	Vleermuizen	11
4.1.1	Verblijfplaatsen	11
4.1.2	Foerageergebied	11
4.1.3	Vliegroutes	11
4.1.4	Omgevingscheck	11
4.2	Gierzwaluw	12
4.2.1	Nestlocaties	12
4.2.2	Omgevingscheck	12
4.3	Huismus	12
4.3.1	Nestlocaties	12
4.3.2	Functionele leefomgeving	12
4.3.3	Omgevingscheck	12
5.	Effecten werkzaamheden	13
5.1	Effect werkzaamheden	13
5.2	Staat van instandhouding	14
5.3	Afbrek staat van instandhouding	14
6.	Maatregelen	16

6.1	Maatregelen	16
6.1.1	Algemeen	16
6.1.2	Sloop van de bebouwing	16
6.1.3	Tijdelijke en permanente verblijfplaatsen voor vleermuizen	17
6.1.4	Tijdelijke en permanente nestplaatsen voor gierwaluw	17
6.1.5	Tijdelijke en permanente nestplaatsen voor huismus	17
6.2	Locatie maatregelen	18
6.2.1	Tijdelijke voorzieningen	18
6.2.2	Permanente voorzieningen	19
6.3	Doel maatregelen	20
6.4	Effectiviteit maatregelen	20
7.	Alternatieven en belang	21
7.1	Alternatieve locatie	21
7.2	Alternatieve inrichting en werkwijze	21
7.3	Alternatieve planning	21
7.4	Wettelijk belang Vogel- en Habitatrichtlijn	21
	Geraadpleegde bronnen	23

Bijlagen

Bijlage 1 - Verblijfplaatsen van vleermuizen

Bijlage 2 - Nestplaatsen van gierwaluw

Bijlage 3 - Nestplaatsen van huismus

Samenvatting

Projectnaam

Herontwikkeling Kerkplein, Nijkerk

Aanvrager

Van Wijnen Projectontwikkeling Midden B.V.
Deventerweg 4a
3840 AD Harderwijk

Soorten waar ontheffing voor wordt aangevraagd

- Gewone dwergvleermuis
- Gierzwaluw
- Huismus

Beknopte omschrijving

Van Wijnen is voornemens het Kerkplein in het centrum van Nijkerk opnieuw in te richten. Het plan is om de bestaande bebouwing af te breken en er ca 15 woningen, 85 appartementen en een ondergrondse parkeergarage voor in de plaats te realiseren. Tijdens ecologisch onderzoek is in de bebouwing een vaste verblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen, evenals drie huismus-nesten en negen gierzwaluwnesten.

1. Werkzaamheden en planning

1.1 Aanleiding en projectgebied

Van Wijnen heeft het voornemen om het plangebied Kerkplein in Nijkerk te ontwikkelen. Het Kerkplein is gelegen tussen Brink, de Torenstraat en de Holkerstraat (figuur 1.1). Op de locatie staat een aantal gebouwen. Het betreft een voormalige supermarktlocatie, een slagerij, parkeerterrein, garagepand en een enkele woning. De ontwikkeling betreft het slopen en verwijderen van gebouwen en groen en het ontwikkelen van 100 woningen. Met het nieuwbouwproject wordt voorzien in een groot deel van de woonbehoefte in Nijkerk. Betrokken partijen werken daarnaast samen om een ondergrondse parkeergarage te realiseren die de bereikbaarheid van nabijgelegen winkelstraten en stadscentrum ten goede komt.

Ten behoeve van de benodigde bestemmingsplanwijziging heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd. Naar aanleiding van de quickscan natuurtoets is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen, gierzwaluw en huismus. De resultaten van deze onderzoeken hebben geleid tot voorliggend activiteitenplan.

Figuur 1.1 Het plangebied (rode contour) is gelegen tussen Brink, Torenstraat en Holkerstraat te Nijkerk. Bron kaartachtergrond: PDOK.

1.2 Werkwijze en planning

In februari 2021 wordt gestart met de sloop van de huidige bebouwing.

De sloop van de bebouwing wordt uitgevoerd in 2021. Van 2021 tot en met 2023 wordt de nieuwbouw ontwikkeld.

De ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van vijf jaar (juni 2020 tot en met 30 juni 2025).

2. Verbodsartikelen

2.1 Verbodsartikelen soorten van Habitatrictlijn (gewone dwergvleermuis)

2.1.1 *Verbod op het opzettelijk verstoren van dieren*

Niet van toepassing. De werkzaamheden worden uitgevoerd winterperiode, de betreffende gewone dwergvleermuis maakt tijdens de sloop geen gebruik van het zomerverblijf.

2.1.2 *Verbod op het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen*

Van toepassing. Als gevolg van de plannen gaat een zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis verloren. Door het tijdig aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen blijven er te allen tijde voldoende verblijfplaatsen aanwezig.

2.2 Verbodsartikelen soorten van de Vogelrichtlijn (gierzwaluw en huismus)

2.2.1 *Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.*

Wel van toepassing. Door de werkzaamheden gaan negen nestplaatsen van gierzwaluw en drie nestplaatsen van huismus verloren. Door het tijdig aanbrengen van alternatieve voorzieningen blijven er te allen tijde voldoende nestplaatsen aanwezig.

2.2.2 *Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.*

Wel van toepassing. Als gevolg van de werkzaamheden worden drie nestplaatsen van huismus mogelijk verstoord. Omdat de werkzaamheden plaatsvinden buiten de kritieke perioden van huismus en maatregelen worden genomen om individuen te ontzien, blijft verstoring tot een minimum beperkt. Omdat de sloopwerkzaamheden plaatsvinden buiten het broedseizoen van gierzwaluw is verstoring van individuen van deze soort uitgesloten. Om de positieve staat van instandhouding van gierzwaluw en huismus te waarborgen, worden vervangende voorzieningen geplaatst.

3. Ecologische inventarisatie

3.1 Methode inventarisatie

Ecologisch adviesbureau Ecogroen bv heeft in 2019 diverse ecologische onderzoeken uitgevoerd in het plangebied en de omgeving van het plangebied. Het betreft een quickscan natuurtoets in 2019 en aanvullend gierzwaluw-, huismus en vleermuisonderzoek in 2019 (Pruijs & Kraaijeveld, 2020).

3.1.1 Quickscan natuurtoets

Bureauonderzoek

Tijdens het bureauonderzoek zijn beschikbare bronnen geraadpleegd. Dit zijn verspreidingsatlassen, NDFP (geraadpleegd in januari 2019) en provinciale kaartviewers.

Veldonderzoek

De verzamelde informatie uit het bureauonderzoek vormt de basis voor het veldonderzoek dat op 24 januari 2019 is uitgevoerd. Het plangebied en de nabije omgeving zijn onderzocht door een eco-loog van Ecogroen. Het veldonderzoek is uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden (-2 °C, droog, licht bewolkt en weinig wind). Bij het onderzoek is aandacht uitgegaan naar alle relevante soorten die wettelijke bescherming genieten. Er is gezocht naar vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen in bebouwing en nesten van jaarrond beschermde broedvogels, zoals huismus en gierzwaluw. Daarnaast is het plangebied beoordeeld op geschiktheid als vaste verblijfplaats voor steenmarter. Eventuele waarnemingen van overige beschermde soorten zijn ook tijdens de quickscan natuurtoets en het aanvullende onderzoek meegenomen.

3.1.2 Vleermuisonderzoek

Het vleermuisonderzoek heeft zich met name gericht op het vaststellen van (vaste) verblijfplaatsen (Pruijs & Kraaijeveld, 2020). Conform het vleermuisprotocol 2017 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus 2017) en de kennisdocumenten voor vleermuizen (BIJ12, 2017) dienen voor deze situatie minimaal vijf nachtelijke bezoeken te worden uitgevoerd. Specifiek gaat het om drie nachtelijke bezoeken van mei t/m half augustus voor zomer- en kraamverblijfplaatsen en twee nachtelijke bezoeken van half augustus tot eind september gericht op baltslocaties en paarverblijfplaatsen.

Het vleermuisonderzoek is door twee ecologen van Ecogroen uitgevoerd, onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 3.1). Bij alle bezoeken is gebruik gemaakt van een batdetector met de mogelijkheid tot het maken van geluidsopnamen. Een deel van de onderzoeken is uitgevoerd aansluitend op het gierzwaluwonderzoek (zie 3.1.3), doel van deze verlengde bezoeken is om eventuele verblijfplaatsen van laatvlieger te ontdekken.

Tabel 3.1 Veldbezoeken Vleermuizen (Pruijs & Kraaijeveld, 2020).

Bezoek	Tijdstip	Datum	Weersomstandigheden
1	21:15 – 00:15	5 juni 2019	16 °C, droog, licht bewolkt, weinig wind
2	21:15 – 00:15	5 juli 2019	18 °C, droog, licht bewolkt, weinig wind
3	03:30 – 05:45	15 juli 2019	13 °C, droog, bewolkt, weinig wind
4	20:45 – 23:15	15 augustus 2019	16 °C, droog, half bewolkt, weinig wind
5	04:45 – 06.45	4 september 2019	16 °C, droog, bewolkt, weinig wind

3.1.3 Gierzwaluwonderzoek

Het gierzwaluwonderzoek is gericht op nestindicerend gedrag van gierzwaluw. Het onderzoek is vormgegeven conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12^b, 2017). Zodoende hebben er in de periode van 1 juni – 15 juli 2019 drie inventarisatieonderzoeken plaatsgevonden, met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken. Conform het kennisdocument zijn de onderzoeken uitgevoerd in de uren voor zonsondergang, wanneer gierzwaluwen naar hun nesten terugkeren. De onderzoeken zijn uitgevoerd onder gunstige omstandigheden (zie tabel 3.2) door een ecooloog van Ecogroen.

Tabel 3.2 Veldbezoeken gierzwaluw (Pruijs en Kraaijeveld, 2020).

Bezoek	Tijdstip	Datum	Weersomstandigheden
1	20:30 – 22:45	5 juni 2019	16 °C, droog, licht bewolkt, weinig wind
2	21:15 – 22:45	20 juni 2019	17 °C, droog, half bewolkt, weinig wind
3	21:15 – 22:45	5 juli 2019	18 °C, droog, licht bewolkt, weinig wind

3.1.4 Huismusonderzoek

Het huismusonderzoek is vormgegeven conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12^c, 2017). Het onderzoek is gericht op territorium- en nestindicerend gedrag van huismus. Het kennisdocument schrijft voor om twee veldonderzoeken uit te voeren in de periode van 1 april – 15 mei (de optimale periode). Het tweede bezoek valt (zie tabel 3.3.) buiten de optimale, maar binnen de geschikte periode. Aanvullend is ook tijdens de gierzwaluwonderzoeken in juni (zie tabel 3.2) aandacht uitgegaan naar territoriumindicerend gedrag van huismus.

Tabel 3.3 Veldbezoeken huismus (Pruijs en Kraaijeveld, 2020).

Bezoek	Tijdstip	Datum	Weersomstandigheden
1	10:00 – 12:00	25 april 2019	12 °C, droog, onbewolkt, weinig wind
2	08:30 – 09:30	20 mei 2019	8 °C, droog, onbewolkt, weinig wind

3.2 Actualiteit inventarisatiegegevens

De veldbezoeken zijn in 2019 uitgevoerd en zijn zodoende zeer actueel.

3.3 Locatie inventarisatie

Het projectgebied (zie figuur 1.1) en de directe omgeving zijn onderzocht.

4. Resultaten

4.1 Vleermuizen

4.1.1 *Verblijfplaatsen*

Tijdens het aanvullend vleermuisonderzoek is een vaste verblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen (Pruijs & Kraaijeveld, 2020). Het gaat om een zomerverblijf van een solitair exemplaar in het pand aan de Holkerstraat 19. De verblijfplaats bevindt zich achter het boeideel aan de oostzijde van het pand (zie bijlage 1). Binnen het plangebied zijn geen andere verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

4.1.2 *Foerageergebied*

In het plangebied wordt sporadisch gefoerageerd door vleermuissoorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger (Pruijs & Kraaijeveld, 2020). Geschikte elementen waar rond gefoerageerd wordt, zijn onder andere de bomen op de parkeerplaats en de buitenzijden van de bebouwing. Vanwege de vele uitwijkmogelijkheden in de omgeving (laanbomen, tuinen, plantsoenen) is er echter geen sprake van onmisbaar foerageergebied.

4.1.3 *Vliegroutes*

De gebouwen en opgaand groen binnen het plangebied is potentieel geschikt als vliegroute voor vleermuizen (Pruijs & Kraaijeveld, 2020). Vanwege de vele alternatieve vliegroutes in de omgeving (straten, bebouwing), zijn er echter voldoende uitwijkmogelijkheden voor vleermuizen. Er is derhalve geen sprake van een onmisbare vliegroute.

4.1.4 *Omgevingscheck*

In de omgeving van het plangebied zijn nog twee verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Het betreft een zomerverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis aan de Holkerstraat 36 en een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis aan de torenstraat in het appartementencomplex met huisnummers 7-27. Deze verblijfplaatsen vallen buiten de invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied. Ook bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) tonen geen aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen die buiten het plangebied, maar binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden liggen.

4.2 Gierzwaluw

4.2.1 Nestlocaties

Tijdens het gierzwaluwonderzoek zijn in diverse gebouwen in het plangebied nesten van gierzwaluw aangetroffen (zie bijlage 2). Het betreft:

- 3 nestplaatsen in het gebouw aan de Holkerstraat 9
- 4 nestplaatsen in het gebouw aan de Holkerstraat 19
- 2 nestplaatsen in het gebouw aan de Torenstraat 8

4.2.2 Omgevingscheck

Buiten het plangebied zijn nesten aangetroffen van gierzwaluw aan de Holkerstraat 30 en de Gasthuisstraat 17. Deze nesten vallen buiten de invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied. Bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) tonen geen nesten van gierzwaluw in, of in de directe omgeving van het plangebied.

4.3 Huismus

4.3.1 Nestlocaties

Het aanvullend onderzoek naar huismus heeft uitgewezen dat er binnen het plangebied nestlocaties van huismus aanwezig zijn (Pruijs & Kraaijeveld, 2020). Het gaat om (zie bijlage 3):

- Een nestlocatie aan de achterzijde van het pand aan de Holkerstraat 9.
- Een nestlocatie in de groenstructuren tegen de parkeerplaats (eveneens aan de achterzijde van Holkerstraat 9).
- Een nestlocatie aan de achterzijde van Brink 28.

4.3.2 Functionele leefomgeving

Behorend bij de nestplaatsen aan de Holkerstraat en Brink, is een aantal groenelementen dat onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van huismus. Het betreft bomen, hagen en struiken aan de oost- en noordwestkant van het plangebied. Voor huismussen in de omgeving is echter ruim voldoende alternatief beschikbaar in de vorm van groenelementen in tuinen en plantsoenen. Voor de functionaliteit van de huismusnesten in het plangebied zijn deze groenelementen onmisbaar (beschutting), waardoor het verwijderen van groen de nestplaatsen ongeschikt maakt.

4.3.3 Omgevingscheck

In de omgeving van het plangebied zijn meer nest- en baltslocaties van huismus aangetroffen. Het betreft:

- Een nest en een baltslocatie aan de Holkerstraat 46-48
- Een baltslocatie aan de Holkerstraat 30
- Een baltslocatie aan de Holkerstraat 12
- Een nestlocatie aan de Nieuwstraat 17
- Een baltslocatie aan de Nieuwstraat 13

De betreffende nest- en baltslocaties liggen buiten de invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied.

5. Effecten werkzaamheden

5.1 Effect werkzaamheden

Als gevolg van de voorgenomen sloop gaan één vleermuisverblijfplaats, negen gierzwaluwnesten en drie huismusnesten verloren. Onderstaand zijn de verblijfplaats en nesten gespecificeerd per gebouw.

Holkerstraat 19:

- Zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis
- Vier nesten van gierzwaluw

Holkerstraat 9:

- Drie nestplaatsen van gierzwaluw
- Twee nestplaatsen van huismus

Torenstraat 8

- Twee nestplaatsen van gierzwaluw

Brink 28

- Een nestplaats van huismus

De sloopwerkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare perioden van gierzwaluw en huismus en gewone dwergvleermuis. Voorafgaand aan de sloop worden voor de gewone dwergvleermuis kasten opgehangen, deze dienen als tijdelijke voorzieningen. Voorafgaand aan de sloop worden voor gierzwaluw nieuwe nestplaatsen aangeboden in de vorm van nestkasten. Deze nestkasten dienen als tijdelijke voorzieningen.

Permanente voorzieningen worden getroffen in de nieuwbouw. Het betreft vier permanente vleermuisverblijfplaatsen en 45 neststenen voor gierzwaluw. In de bebouwing 10 meter ten noorden van het plangebied worden zes permanente nestplaatsen voor huismus ingemetseld in de bestaande bebouwing aan de Ronde Zeven (zie ook hoofdstuk 6.2).

5.2 Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is een wijdverbreide soort die in heel Nederland wordt waargenomen. Het is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Hij komt vooral in de bebouwde omgeving voor, zowel in het stedelijk gebied als op het platteland.

Er zijn geen uitspraken te doen over aantalsontwikkelingen: er zijn geen aanwijzingen voor een af- dan wel toename in aantallen. Mogelijk neemt het aanbod van geschikte verblijfplaatsen wel af vanwege de toenemende na-isolatie van gebouwen en het dichten van kieren en gaten in gebouwen (BIJ12, 2017^a). De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (minez.nederlandse-soorten.nl). Ook in Nijkerk zijn vele tientallen waarnemingen van gewone dwergvleermuis bekend (NDFF, 2020).

Gierzwaluw

Gierzwaluw is in Nederland een algemene broedvogel. Gierzwaluw broedt in Nederland uitsluitend in gebouwen; gewoonlijk in kopgevels van pannendaken, onder loshangend lood en in aan de bebouwing geplaatste nestkasten of ingemetselde neststenen.

De huidige broedpopulatie van gierzwaluw bestond tussen 2013 en 2015 uit 40.000 tot 60.000 dieren (Sovon, 2019). In 2017-2018 is geen afname aangetoond. De beoordeling van de Staat van Instandhouding is gunstig, zowel op basis van het leefgebied als de verwachting voor de toekomst (Sovon, 2019). Tijdens de veldbezoeken zijn boven de onderzoekslocatie tot 80 gierzwaluwen gezien, waaruit geconcludeerd wordt dat gierzwaluw in Nijkerk algemeen voorkomt.

Huismus

Huismus is een algemene broedvogel in Nederland. In Nederland broeden de dieren in gebouwen, in het bijzonder oudere woonhuizen met pannendaken.

De broedpopulatie in 2013-2015 is geschat op 600.000, tot 1.000.000 dieren (Sovon, 2019). Hoewel het leefgebied en de toekomst gunstig worden beoordeeld, is de huidige staat van instandhouding matig ongunstig. De populatie is sinds de jaren '70 sterk gedaald, maar is sinds een aantal jaren stabiel (Sovon, 2016). In gemeente Nijkerk komt huismus zeer veel voor (Sovon, NDFF, 2020).

5.3 Afbreuk staat van instandhouding

Tijdens de uitvoer van werkzaamheden wordt voorkomen dat dieren ernstig worden verstoord (zie hoofdstuk 6). Vanwege de aangepaste werkwijze wordt uitgesloten dat dieren verwond of gedood worden. Kwantitatieve vermindering van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en nestplaatsen van gierzwaluw en huismus, wordt voorkomen door voldoende alternatieven aan te bieden. Omdat tijdelijke alternatieve nestplaatsen en verblijfplaatsen ruim van tevoren worden geplaatst, is er altijd voldoende uitwijkmogelijkheid voor gewone dwergvleermuis, gierzwaluw en huismus. Ook in de beoogde situatie worden verblijfplaatsen aangeboden, waardoor de soorten het plangebied opnieuw in gebruik kunnen nemen.

Afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde, omdat diverse maatregelen worden genomen om te voorkomen dat exemplaren van de gewone dwergvleermuis, gierzwaluw

en huismus geschaad of gedood worden tijdens de werkzaamheden. Daarnaast worden in de nieuwe situatie ruim voldoende geschikte alternatieve verblijven/ nestplaatsen aangeboden.

6. Maatregelen

6.1 Maatregelen

6.1.1 Algemeen

1. Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol zal op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend worden gemaakt. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd.
2. Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoeld om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Op deze manier kan in geval van handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt.
3. De werkzaamheden en plaatsing van mitigerende kasten/nestplaatsen worden begeleid door een gekwalificeerde ecologisch toezichthouder met kennis op het gebied van vleermuizen, gierzwaluw, huismus en algemene broedvogels.
4. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder.
5. Bij het onverwacht aantreffen van strikt beschermde soorten - zoals vleermuizen en nesten van broedvogels - worden de betreffende werkzaamheden direct gestaakt en wordt contact gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

6.1.2 Sloop van de bebouwing

6. Uitvoering van de sloop aan Holkerstraat 19 wordt uitgevoerd buiten de periode dat gewone dwergvleermuis gebruikmaakt van de bebouwing (april t/m oktober). De sloop vindt dus plaats in de periode tussen 1 november en 31 maart.
7. Sloopwerkzaamheden aan de Holkerstraat 9 en 19 en de Torenstraat 8 worden uitgevoerd op het moment dat gierzwaluw niet in Nederland is, dus buiten de periode van half april – eind augustus.
8. Sloopwerkzaamheden aan de Holkerstraat 9 en de Brink 28, worden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van huismus, namelijk september tot en met februari. Binnen deze periode worden geen sloopwerkzaamheden uitgevoerd tijdens vorstperioden.
9. Huismus kan ook buiten het broedseizoen gebruik maken van het nest. Het slopen van het dak - met daaronder de nestlocatie van huismus vindt overdag plaats middels het voorzichtig verwijderen van de pannen. Eventueel aanwezige huismussen hebben voldoende tijd om uit zichzelf rustig weg te vliegen. Deze dakpannen worden niet bij vorst verwijderd.

10. Het opstarten van werkzaamheden binnen het broedseizoen van huismus is alleen mogelijk als een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige is uitgevoerd of de woning buiten het broedseizoen ontoegankelijk is gemaakt voor huismus. Het opstarten van de werkzaamheden binnen het broedseizoen zal enkel plaatsvinden wanneer sprake is van uitloop door onvoorziene omstandigheden.

6.1.3 Tijdelijke en permanente verblijfplaatsen voor vleermuizen

11. Om gewone dwergvleermuis na het verwijderen van het zomerverblijf een alternatieve verblijfplaats te bieden, worden in de omgeving 4 tijdelijke vleermuiskasten opgehangen van het type *ANS-1*. De locatie van de vleermuiskasten ligt binnen 100 meter, ten noorden van de huidige verblijfplaats (zie hoofdstuk 6.2).
12. De tijdelijke vleermuiskasten worden uiterlijk juli 2020 opgehangen, zodat de kasten minimaal drie maanden hangen in de actieve periode van gewone dwergvleermuis (half april – half oktober).
13. In de nieuwbouw in het plangebied worden op 2 meervoudige permanente vleermuisverblijfplaatsen gerealiseerd. De verblijfplaatsen zijn in de vorm van ingemetselde vleermuiskasten van het type *VMPM1e*. Deze kasten zijn opgebouwd uit meerdere delen en kunnen daarmee in de behoefte voorzien van tientallen vleermuizen.
14. De locaties van de permanente vleermuisverblijfplaatsen zijn door een vleermuisdeskundige bepaald en zijn opgenomen in het ontwerp van de nieuwbouw (zie ook hoofdstuk 6.2.)

6.1.4 Tijdelijke en permanente nestplaatsen voor gierzwaluw

15. Voor ieder gierzwaluwnest dat als gevolg van de ontwikkelingen verdwijnt, worden 5 tijdelijke nestplaatsen geplaatst. In totaal zijn dit 45 nestplaatsen van het type *GZT1*.
16. De tijdelijke voorzieningen worden minimaal een maand voor aanvang van het broedseizoen van 2021 opgehangen.
17. De tijdelijke nestplaatsen worden geplaatst onder begeleiding van een gierzwaluwdeskundige. Voor deze kasten is reeds door een gierzwaluwdeskundige een aantal locaties bepaald in de omgeving van het plangebied (zie hoofdstuk 6.2)
18. Permanente gierzwaluwnestplaatsen worden gerealiseerd aan de noord- en oostzijden van de nieuwbouw. In totaal worden er in de nieuwbouw in het plangebied 45 nestplaatsen voor gierzwaluw gecreëerd. Nestplaatsen worden geplaatst in de vorm van ingemetselde neststenen van het type *GZP1*.
19. De plaatsing van permanente gierzwaluwnestplaatsen is door een gierzwaluwdeskundige bepaald en is opgenomen in het ontwerp van de nieuwbouw (zie hoofdstuk 6.2).

6.1.5 Tijdelijke en permanente nestplaatsen voor huismus

20. Voor iedere nestplaats die verdwijnt worden twee permanente huismuskasten ingemetseld. In totaal zijn dit zes nestplaatsen. De nestplaatsen worden gerealiseerd in de vorm drie meervoudige huismuskasten van het type *Nestkast Mus Estella Woodstone*. Elk van deze nestkasten bevat twee nestplaatsen.
21. De nestkasten worden minimaal drie maanden voor de sloop opgehangen.
22. De huismuskasten zijn door een huismusdeskundige uitgezocht, die in het bijzonder aandacht heeft besteed aan de windrichting en de functionele leefomgeving.

6.2 Locatie maatregelen

6.2.1 Tijdelijke voorzieningen

Voor de tijdelijke maatregelen is een aantal locaties aangewezen. In alle gevallen liggen de locaties binnen 150 meter afstand van het plangebied. Deze korte afstand tot het plangebied vergroot de kans op succesvolle mitigatie. Voor de mitigatie van huismus wordt geen gebruikgemaakt van een tussenoplossing, maar worden direct permanente alternatieven geplaatst (zie 6.2.2).

Gewone dwergvleermuis

De tijdelijke kasten voor gewone dwergvleermuis worden opgehangen aan de zuidgevels van de bebouwing aan de Ronde Zeven, binnen 100 meter van de huidige verblijfplaats. De kasten worden bovenin de gevel geplaatst, met vrije aanvliegroute. Plaatsing van de vleermuiskasten is hiermee conform het kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12^a, 2017)

Figuur 6.1 Plaatsing tijdelijke verblijfplaatsen (gele lijn) ten opzichte van de het plangebied (rode contour) Bron kaartondergrond: PDOK.

Gierzwaluw

Vanwege het grote aantal noodzakelijke alternatieve kasten, worden de tijdelijke nestkasten verspreid in een straal van 150 meter rondom het plangebied opgehangen (zie figuur 6.2). Aangezien gierzwaluw in kolonies broedt, worden op elk van de locaties tenminste 3 nestkasten bij elkaar gehangen. Conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12^b, 2017), worden de kasten opgehangen

op plaatsen die niet te warm worden, waar een vrije aanvliegroute is en op minimaal 3 meter hoogte. De exacte plaatsing aan de gevels is bepaald door een gierzwaluwdeskundige.

Figuur 6.2: Locaties tijdelijke voorzieningen gierzwaluw (gele lijnen) ten opzichte van het plangebied (rode contour) Bron kaartondergrond: PDOK.

6.2.2 **Permanente voorzieningen**

Bij de realisatie van de nieuwbouw worden vleermuiskasten en gierzwaluwneststenen ingemetseld. Deze kasten en neststenen dienen als permanente verblijfplaats.

Gewone dwergvleermuis

De permanente vleermuiskasten worden ingemetseld in een blinde gevel op het zuiden. Het betreffende gebouw wordt gerealiseerd op een binnenplaats onderdeel uitmakend van het plan. Bij het in tekenen van de kasten in het ontwerp is rekening gehouden met hoogte van de kasten en de aanvliegroute voor vleermuizen.

Gierzwaluw

Het ontwerp bevat meerdere gebouwen van meerdere verdiepingen, waar gierzwaluwneststenen worden ingemetseld. De betreffende nieuwbouw wordt gerealiseerd langs de Torenstraat en de Brink. Een totaal van 45 permanente neststenen is opgenomen in het ontwerp en wordt aan de oost- en noordzijde van de nieuwbouw ingemetseld. Conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12^b, 2017) worden de nestplaatsen gerealiseerd op tenminste 4 meter hoogte, onder de dakrand.

Huismus

Aangezien er in de nieuwe situatie in het plangebied niet voldoende groenelementen zijn die kunnen functioneren als functionele leefomgeving van huismus, is een locatie uitgezocht waar deze elementen reeds aanwezig zijn. De nestplaatsen worden gerealiseerd in een kopgevel aan de Ronde Zeven (zie figuur 6.3). Bij de plaatsing van de nestkasten is rekening gehouden met het opgaand groen op circa 3 meter afstand van de gevel, dat huismus de noodzakelijke beschutting biedt. Momenteel is dit gebouw niet geschikt als nestplaats voor huismus, door het inmettelen van neststenen wordt deze locatie voor huismus beschikbaar. De locatie is hiermee conform het Kennisdokument Huismus (BIJ12^c, 2017)

Figuur 6.3: Locatie permanente nestplaatsen huismus (gele lijn) ten opzichte van het plangebied (rode contour)
Bron Kaartondergrond: PDOK.

6.3 Doel maatregelen

Het doel van de maatregelen is om schade aan de staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis, gierzwaluw en huismus te voorkomen en om op de langere termijn effectief bij te dragen aan de gunstige staat van instandhouding.

6.4 Effectiviteit maatregelen

De beschreven werkwijze worden voor gewone dwergvleermuis, gierzwaluw en huismus effectief geacht omdat ze conform het kennisdocument van gewone dwergvleermuis (BIJ12^a, ^b en ^c, 2017) wordt uitgevoerd.

7. Alternatieven en belang

7.1 Alternatieve locatie

De sloop van de bebouwing kan niet op een andere locatie worden uitgevoerd.

7.2 Alternatieve inrichting en werkwijze

Vanwege de vervallen staat van de huidige bebouwing en het aanwezige asbest, behoort het behouden of renoveren van de bebouwing niet tot de mogelijkheden. De mitigatie en compensatie van de verblijfplaats en nesten die verloren gaan is vormgegeven conform de kennisdocumenten van de betreffende soorten (BIJ12^a, ^b, ^c, 2017) en op basis van *expert judgement*.

7.3 Alternatieve planning

De planning is volledig aangepast aan de functies die het plangebied heeft voor gewone dwergvleermuis, gierzwaluw en huismus. Aangezien de werkzaamheden zijn gepland buiten de meest kwetsbare perioden van de betreffende soorten, is een alternatieve planning niet mogelijk.

7.4 Wettelijk belang Vogel- en Habitatrichtlijn

Ontheffing wordt aangevraagd voor belang (artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, onder 3°): Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten

Het sociaal belang van de voorgenomen ontwikkeling is de grote behoefte aan woningen in Nijkerk. De ontwikkeling van een ondergrondse parkeergarage draagt bij aan het verbeteren van de bereikbaarheid van de binnenstad, dit onderdeel van de ontwikkelingen is van economisch belang.

Ontheffing wordt aangevraagd voor belang (artikel 3.3, vierde lid, onderdeel b, onder 1°): Volksgezondheid

De bebouwing bevat asbesthoudende materialen. Asbestsanering maakt onderdeel uit van de plannen. Aangezien de bebouwing vervallen is, neemt het risico van verspreiding van asbestdeeltjes toe. Het voormalige garagegebouw aan de Holkerstraat 19 is bovendien in zeer slechte staat, waardoor

de kans op (gedeeltelijke) instorting toeneemt. In de bodem onder het plangebied zijn oude opslagtanks aanwezig en er is in beperkte mate sprake van bodemvervuiling waarvoor sanering noodzakelijk is.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017^a). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017^b). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017^c). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017.

Pruijs D. & Kraaijeveld S.E. (2020). Activiteitenplan Kerkplein, Nijkerk. Ontheffingsaanvraag ruimtelijke ingrepen Wet natuurbescherming. Rapport 18-592. Ecogroen bv Zwolle.

Internet

Nederlandsesoorten.nl (Overzichtswebsite van Nederlandse soorten)

NDFD (2019). (www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal). Geraadpleegd in november 2019.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2017). Zoogdierverseniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2017. www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl.

Zoogdierverseniging.nl (website met soortinformatie over zoogdieren)

Bijlagen

Bijlage 1

Verblijfplaatsen van vleermuizen

Project
Quickscan natuurtoets bestemmingsplanwijziging, Nijkerk
Onderwerp
Vleermuizen

Gewone dwergvleermuis

● Zomerverblijfplaats

□ Plangebied

Datum
01-10-2019

Versie
Definitief

Kaartnummer
/

Schaal
1:500

Kaartondergrond
ESRI World Imagery

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Van Wijnen

Getekend door
K. Meinez

Projectnummer
18-447

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH AMERSFOORT

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco
groen
advies & ingenieursbureau

Bijlage 2

Nestplaatsen van gierzwaluw

Project
Quickscan natuurtoets bestemmingsplanwijziging, Nijkerk
Onderwerp
Gierzwaluw

- Nestlocatie gierzwaluw
- Plangebied

Datum
24-09-2019

Versie
Definitief

Kaartnummer
/

Schaal
1:500

Kaartondergrond
ESRI World Imagery

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Van Wijnen

Getekend door
K. Meinesz

Projectnummer
18-447

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH AMERSFOORT

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

**eco
groen**
advies & ingenieursbureau

Bijlage 3

Nestplaatsen van huismus

Project
Quickscan natuurtoets bestemmingsplanwijziging, Nijkerk
Onderwerp
Huismus

- Nestlocatie huismus
- Plangebied

Datum
24-09-2019

Versie
Definitief

Kaartnummer
/

Schaal
1:500

Kaartondergrond
ESRI World Imagery

Formaat
A3, liggend

Opdrachtgever
Van Wijnen

Getekend door
K. Meinez

Projectnummer
18-447

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH AMERSFOORT

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

eco
groen
advies & ingenieursbureau